

Поліцейський зобов'язаний **заздалегідь попередити Вас про застосування фізичної сили, спеціальних засобів і вогнепальної зброї** і надати Вам достатньо часу, щоб виконати законні вимоги поліцейського.

✦ Поліцейському **заборонено** сприяти, здійснювати, підбурювати або терпимо ставитися до будь-яких форм катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

ОСКАРЖИТИ порушення Ваших прав з боку поліцейських можна:

- **Якщо Ви постраждали від незаконної дії/бездіяльності (незаконного огляду, неналежного спілкування, ігнорування прохання допомоги, погрози тощо):** скарга подається до керівника поліції або служби безпеки відповідного територіального органу в порядку Закону України «Про звернення громадян». Також може бути викладена усно за номером «102» або «0-800-50-02-02» (call-центр Національної поліції).
- **Якщо Ви є учасником адміністративного або кримінального провадження:** скарга (клопотання) на незаконні дії/бездіяльність працівників поліції подається відповідно до вимог процесуального законодавства (ст. 267 КУпАП та ст. 303–313 КПК відповідно).
- **Якщо Ви стали жертвою злочину (катування, побиття, погрози розправою, незаконне тримання під вартою тощо):** подається заява про скоєння злочину відповідно до норм Кримінального процесуального кодексу України.

ЗА ПРАВОВОЮ КОНСУЛЬТАЦІЄЮ ВИ МОЖЕТЕ БЕЗОПЛАТНО ЗВЕРНУТИСЯ ДО ГРОМАДСЬКОГО ЦЕНТРУ ПРАВОСУДДЯ

📍 м. Татарбунари,
вул. Центральна 50

📍 м. Одеса, вул. Троїцька, 26

☎️ (094) 962-30-24

✉️ odesakvu@gmail.com

📱 Скануйте QR код та отримайте більше порад від Громадського центру правосуддя з різних актуальних правових питань

Ця правова пам'ятка носить рекомендаційний характер, не є офіційним роз'ясненням чинного законодавства та актуальна станом на 2020 рік.

Буклет підготовлено Одеською обласною організацією ВГО «Комітет виборців України» в рамках проекту «Громадський центр правосуддя як мульти-функціональна платформа розвитку правосуддя в громадах», за фінансової підтримки Європейського Союзу. Погляди авторів буклету не відображають офіційної позиції Європейського Союзу.

Тираж — 2000 примірників. Друк — ФОП Баскаков.

ЯК ПОВОДИТИСЯ ПРИ СПІЛКУВАННІ З ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ

Поліція — це орган влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

✦ При контактах з поліцейськими важливо розуміти свої права та рамки повноважень поліцейських.

Відповідно до Закону України «Про національну поліцію», поліція може застосовувати до осіб, зокрема, такі заходи втручання в їх права:

- 1) перевірка документів особи;
- 2) опитування особи;
- 3) поверхнева перевірка і огляд;
- 4) зупинення транспортного засобу;
- 5) вимога залишити місце і обмеження доступу до визначеної території;
- 6) обмеження пересування особи, транспортного засобу або фактичного володіння річчю;
- 7) проникнення до житла чи іншого володіння особи.

✦ Поліцейські не можуть застосовувати перелічені заходи просто за власним бажанням — повинні бути обґрунтовані та передбачені законом ПІДСТАВИ. Особі повинні повідомити та пояснити причини застосування таких заходів та послатись на відповідну норму закону.

Поліцейський має право вимагати в особи пред'явлення документів, що посвідчують особу, та/або документів, що підтверджують відповідне право особи, ВИКЛЮЧНО у випадках:

- 1) якщо особа володіє зовнішніми ознаками, схожими на зовнішні ознаки особи, яка перебуває в розшуку, або безвісно зниклої особи;
- 2) якщо існує достатньо підстав вважати, що особа вчинила або має намір вчинити правопорушення;
- 3) якщо особа перебуває на території чи об'єкті із спеціальним режимом або в місці здійснення спеціального поліцейського контролю;
- 4) якщо в особі є зброя, боєприпаси, наркотичні засоби та інші речі, обіг яких обмежений або заборонений, або для зберігання, використання чи перевезення яких потрібен дозвіл, якщо встановити такі права іншим чином неможливо;
- 5) якщо особа перебуває в місці вчинення правопорушення або дорожньо-транспортної пригоди, іншої надзвичайної події;

6) якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, авто може бути знаряддям чи об'єктом вчинення правопорушення.

✦ При зверненні до особи поліцейському заборонено бути зверхнім, погрожувати, іронізувати, використовувати ненормативну лексику.

ПОВЕРХНЕВА ПЕРЕВІРКА — це здійснення візуального огляду особи проведенням по поверхні вбрання рукою, спеціальним приладом або засобом, візуальним оглядом речі або транспортного засобу. Така перевірка здійснюється поліцейським **відповідної статі** (у невідкладних випадках це може здійснити будь-який поліцейський лише з використанням спеціального приладу).

✦ Якщо йдеться не про візуальний огляд та зовнішнє обстеження, а більш детальне дослідження, то такі дії вже є **ОБШУКОМ** і вимагають **присутності понятих та оформлення таких дій відповідним протоколом.**

Аби попередити порушення Ваших прав та спростити можливе оскарження дій поліцейських, радимо:

- Попросити поліцейського/поліцейських **представитись** та пред'явити посвідчення чи нагрудний знак (маєте право переписати їх дані).
- Якщо здається, що поліцейським порушуються ваші права, маєте право **викликати** на місце події за номером «102» інших поліцейських.
- Якщо обмежується ваша свобода пересування (наприклад, забороняють відходити від поліцейських, насильно садять в поліцейське авто, примушують прибути до відділку поліції) — вимагайте **офіційного оформлення** вашого статусу як затриманої особи.
- Під час вашого затримання або просто спілкування з поліцейськими, Ви маєте право **зателефонувати адвокату** для консультації, або викликати його на місце події.
- Не підписуйте жодні документи, які складені поліцейськими до їх ретельного вивчення. Якщо з чимось не згодні чи маєте доповнення — обов'язково **письмово зазначте** про це перед підписом.
- Якщо відчуваєте, що ваш контакт з поліцією загрожує вашим правам, за можливості **здійснюйте відео та аудіо фіксацію** події.